

Právo životního prostředí

**pojem, vývoj, prameny, postavení
v systému práva, principy**

Ivana Průchová

Pojem životní prostředí

- různé názory a pokusy o definice „ŽP“
- nejobecněji
 - Životní prostředí - „prostor resp. realita světa příp. jeho části, která svými vlastnostmi umožňuje život organismů“
- části životní prostředí
 - hmotné části
 - přírodní
 - uměle vytvořené
 - mezilidské vztahy jako nehmotná součást životního prostředí

Pojem životní prostředí

- Legální definice - § 2 zák.č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů (zák. o ŽP)
 - *„vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů, včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje.*
 - Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie“

Ad složky životního prostředí

- diferenciace mj. podle toho, zda jsou či nejsou majetkově přisvojitelné
- vzájemné vztahy
- důsledky působení lidských aktivit na kvalitu a kvantitu složek životního prostředí
- důsledky působení přírodních sil na kvalitu a kvantitu složek životního prostředí a role člověka

Pojem ochrana životního prostředí

- pojem ochrana životního prostředí (§ 9 zák.o ŽP)
 - činnosti, jimiž se
 - znečišťování nebo poškozování životního prostředí se
 - předchází
 - omezuje
 - odstraňuje

Právo životního prostředí

- soubor právních norem a institutů regulujících společenské vztahy související s ochranou životního prostředí
- zvláštnosti společenských vztahů ochrany životního prostředí a jejich vliv na způsob právní regulace

Metoda právní regulace

- veřejnoprávní metoda právní regulace
 - Převažující
- soukromoprávní metoda právní regulace
- prostředky, nástroje a formy k jejich realizaci

System práva životního prostředí

- obecná část
- zvláštní část
 - lze se setkat s různými přístupy ve vztahu k začleňování konkrétních oblastí do obecné či zvláštní části

Vývoj práva ŽP

- Období
 - do roku 1989
 - po roce 1989
 - do vstupu do EU
 - po vstupu do EU

Prameny práva životního prostředí

- Mezinárodní právo veřejné
- Komunitární právo
 - primární
 - sekundární
- Vnitrostátní právo
 - Právo ŽP není v ČR kodifikováno
 - Zák.č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
 - rámcový, interpretační funkce
 - pokusy o kodifikaci
 - „pokus“ o Kodex ŽP v ČR

Ad Prameny práva ŽP

- právní předpisy ryze environmentálního rázu
- právní předpisy s environmentálními prvky

PŽP a ostatní právní odvětví

■ Vztah k

- k mezinárodnímu veřejnému právu resp. mezinárodnímu právu životního prostředí
- ke komunitárnímu právu resp. komunitárnímu právu životního prostředí

■ Vztah k

- Ústavnímu právu
- Správnímu právu
- Finančnímu
- Trestnímu právu
- Občanskému právu
- Pozemkovému právu
- Pracovnímu právu

Principy práva ŽP

- Přehled „základních“ principů
 - Princip nejvyšší ochrany
 - Principy ochrany ŽP jako celku
 - Princip „trvale“ udržitelného rozvoje
 - Princip prevence
 - Princip předběžné opatrnosti
 - Princip únosného zatížení území
 - Princip přípustné míry znečištění
 - Princip znečišťovatel platí
 - Princip účasti veřejnosti
 - východiskem zák.č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
 - vazba na další předpisy
 - Okruhy problémů
 - legální vymezení
 - prostředky realizace
 - vzájemné vztahy
 - význam v aplikační praxi